

שיאריהת ישראל

דברי תורה וסיפורים מרבינו

הרה"ק רבי ישראל דוב בער מזוילעדניק וצוק"ל

יד"ל ע"י מוסדות 'שאריהת ישראל' וזוילעדניק בעיר קאראסטין אוקריינא

גליון ח'
פרשת ויקהל תשפ"ב
שקלים - עברים

אור האמונה

פנינים מרבינו בעניני אמונה

כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר השכינה (פנהרדין קי.)

[פירושו] שהוא מהרהר בכחינת התפשטות הרב, שנקרא אחרונים כידוע, ומהרהר שיכול הרב להתפשט בכל המהותים, ואינו מרגיש ריחוק ערכו, ומדמה בנפשו שאין שום מניעה מצידו שלא יהיה באפשר וביכולת הצדיק להתמשך אליו בערכו - הרי הוא כאילו מהרהר אחר השכינה, שגם בכחינת שכינה נאמר (ישעיה מכ ח) 'וכבודי לאחד לא אתן', שבאמת אין שום בחינה ומהות אחר זולתו, אבל מצד הנכבדים יכול להיות ח"ו יניקת הקליפות בסוד התפשטות השכינה בתחתונים, כמו כן בהתפשטות הרב בכל המהותים יכול להיות מצד ההמשכה יניקת הקליפות ח"ו, אם לא בכחינת נסירה וההכרלה מקורם, הן מצד המשפיע והן מצד המקבל, ואחר כך יכול להיות הקירוב והיחוד.

'לא תהיה משכלה ועקרה' (שמות כג כו)

'לא תהיה משכלה', פירושו בהרבה חכמות 'משכלה' מלשון שכל] נגד הצדיקים, כי 'עקרה' - פן תהיה עקר ח"ו, שאינו מוליד ברוחניות וגשמיות, אלא צריך להאמין בהם באמונה פשוטה וד"ל.

אור הפרשה

דברי תורה מרבינו בתוספת ביאור בסוגריים מדובעות

'ויקהל משה את כל עדת בני ישראל' (שמות לה א)

משה רבינו ע"ה היה שורש הדעת של כללות נשמות ישראל [ראה בזוהר (ח"ב רכא:)], ואף על פי כן גם הוא נצרך היה לישראל, כי [הוא ובני ישראל היו חלק וחטיבה אחת, אלא שהיה] הוא חלק הגדול, וכל אחד מישראל היה חלק קטן, והיה צריך להתכלל עצמו עם כלל ישראל כדי שיהיה לו שלימות הגמור, לכן כשחטאו ישראל אמר לו הקב"ה (לעיל לב ז) 'לך רד', [לפי] שאינך בשלימות הגמור [כשכני ישראל חוטאים, לפי שאתה חלק מהם]. וזהו הפירוש 'ויקהל משה את כל עדת בני ישראל', שהקהיל עצמו עם כל עדת בני ישראל, [לפי שלשון] 'את' הוא מלשון עם, או [יש לפרש כאופן אחד] שהקהיל כל עדת בני ישראל אליו.

או יאמר 'ויקהל משה' שעל ידי 'וי' [מתוכתב 'ויקהל' שהוא מ] לשון הכנעה שהיה לו, 'קהל' - הקהיל את עצמו עם כל עדת בני ישראל. או [יש לפרש] 'ויקהל משה' וגו' - על ידי 'וי' שלהם שנכנעים בעיני עצמם מחמת עוונותיהם - על ידי זה 'קהל', הקהיל אותם שיהיו 'עדת' - מלשון 'עדי ותכשיט' (שמואל ב' א כד).

זמני כניסת ויציאת השבת

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
5:21	6:07	5:18	5:42	5:13	4:58	כניסת השבת
6:31	7:08	6:26	6:34	6:13	6:11	יציאת השבת
7:19	7:48	6:47	6:55	6:47	6:51	רבינו תם

אור ההלכה

פסקי הלכה קצרים בהלכות שבת

טוחן (א)

אסור לחתוך פירות או ירקות לחתיכות קטנות משום איסור טוחן, אמנם אם משתמש בהם מיד מותר לחתוך חתיכות בינוניות ולא שיחתכם דק דק.

איסור טוחן הוא גם במרסק בננה או אבוקדו וכדו', ואף שאינם מתפרדים לחתיכות נפרדות אלא הכל נעשה כעיסה אחת.

כשמרסק על ידי שינוי, כגון שמרסק בכף או בקת הסכין - מותר, אבל לרסק בננה וכדו' במזלג - אין זה שינוי ואסור.

מותר לפרר לחם, מצה או קוביות סוכר לפירורים, לפי שאין טוחן אחר טוחן, אבל אם טוחן זאת בכלי המיוחד לכך - אסור.

פרי שנתבשל או נאפה ונתרכך היטב - מותר לרסקו. ולכן מותר לרסק תפוז או קטניות שנתבשלו ונתרככו, ומותר לעשות כן אפי' במזלג, אבל אין לרסק בכלי המיוחד לכך, משום עובדין דחול.

פסקי ההלכות אינם אלא לעורר את לב המעיין

אור ההתקשרות

פנינים מרכיבו במעלות ההתקשרות לצדיקים

הנה הבעל שם טוב ז"ל נכנ"מ ותלמידיו הקדושים גילו סוד הייחודים, וממנו התחיל בחינת התחדשות, כמו שכתוב (ישעיה נד א) 'תורה חדשה מאתי תצא' [ראה: ויקרא רבה פי"ג ג], ובאמת חס ושלום שתהיה תורה חדשה, שאנחנו מאמינים שהתורה לא תהיה מחודשת [ראה: רמב"ם מלכים פי"א ה"ג], אלא הפירוש הוא, שלבושי התורה יתחדשו, בכל יום יהיו בענייך כחדשים [ראה: תנחומא יתרו יג י], דהיינו הצדיקים הגדולים הבעל שם טוב ז"ל ותלמידיו הגדולים היו מייחדים בכל דיבוריהם וסיפוריהם מה שמספרים כלשון לע"ז, יחודים אמיתיים ונפלאים אשר יש בהם רזין עילאין וגניזי דאורייתא, רק בלבושים חדשים.

אבל באמת הגם שהם בכחינת 'חדשים', מכל מקום אחר כך צריך להיות בכחינת תורה עצמה ולא תהיה מחודשת, שכל הלבושים יוכלו ויתבטלו במקורם בהתורה עצמה, בחינת 'אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה' (צפניה ט ט), בכחינת 'זקנים עם נערים' (תהילים קמה יב), וכאשר אמר הצדיק בעל רזא מהימנא על פסוק 'ויכוח אמש' (בראשית לא מב), שצריך להזכיה עצמו מיום האמש, אף על פי שמחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית וד"ל.

יומא דהילולא

כ"ה אדר א' - הרה"ק ר' אברהם גרשון מקיטוב ב"ר אפרים זצ"ל
הרה"ק ר' בצלאל יאיר מאלכסנדר בהרה"ק ר' יהואל זצ"ל

כ"ו אדר א' - הרה"ק ר' אליעזר ליפא מחאמעלניק בהרה"ק ר' אלימלך מליז'ענסק זצ"ל
הרה"ק ר' שלום בהרה"ק ר' יעקב משה מקומרנא זצ"ל

כ"ז אדר א' - הגאון ר' יוסף שאול נתנון אב"ד לבוב (שו"ת שואל ומשיב) זצ"ל

כ"ט אדר א' - הרה"ק ר' שלמה הכהן מראדומסק ב"ר דוד צבי (תפארת שלמה) זצ"ל

א' אדר ב' - הרה"ק ר' יצחק אייזיק ב"ר צבי מסאפרין זצ"ל
הרה"ק ר' יצחק מאיר מז'נקוב בהרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל מאפטא זצ"ל
הרה"ק ר' ברוך מגארליץ בהרה"ק ר' חיים מצאנז זצ"ל

אור הצדיקים

א מעשה פאר מלכה מלכה

את בערז'אן ואת רבנותה ואלכה ואשובה לי אל מקומי הראשון בברוד.

גם משנודע לו כי כבר מינו להם בני ברוד רב אחר תחתיו, לא חזר בו הגאון מהחלטתו וגמר אומר לשוב לברוד כתושב מן המניין ללא כל משרה רבנית שהיא. כעבור ימים לא רבים, משרק מסוגל היה לכך, מיהר הגאון לעלות על עגלה ולחזור לצמיתות לברוד, למרות שממעמדו הנשגב כפוסק הדור לא נגרע דבר כשם שלא נגרע מאומה מההערצה שהיתה לבני ברוד כלפיו, הרי שתוארו הרשמי מני אז שוב לא היה ראש בית הדין כי אם המגיד מברוד.

לאחר שובו ברודה, שיגר הגאון איגרת אל הרה"ק מפרמישלאן. לאחר שקראה רבי מאיר נענה ואמר: חתימתו של המגיד מברוד מוצאת חן בעיני עד מאוד. מאיר חפץ אף להיפגש עמו פנים אל פנים. שיגר רבי מאיר איגרת אל הגאון והביע בה את משאלתו זו, ונמנו וגמרו להיוועד יחדו בכפר הסמוך לזלוטשוב.

למרות שרחוק היה הכפר מילין הרבה מברוד, ניאות הגאון לצאת לדרך הארוכה כדי להיפגש עם הרה"ק רבי מאיר. כבואו הכפרה שיגר הרבי את משמשו אל בית אכסנייתו של הגאון כדי לשאול לדעתו דעת תורה: מאחר ושניהם אורחים במתא, מי צריך ללכת להקביל את פני רעהו ראשונה. השיב הגאון ואמר, כי לפי ראות עיניו צריך הרבי להקדים להקביל את פניו תחילה. נענה רבי מאיר להוראה ויצא להקביל את פני הגאון באכסנייתו.

לאחר שנתייבשו ביקש הרה"ק מפרמישלאן לדעת את מקור פסקו של הגאון בקשר להקדמת קבלת הפנים. השיב הגאון כי למד זאת מפסוק מפורש בתורה, שכך נאמר (שמות יח ז): 'וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לִקְרַאת הַתְּנוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וַיִּשְׁקַע לוֹ וַיִּשְׁאַל אֵיךְ לְרַעְהוּ לְשָׁלוֹם וַיִּבְאוּ הָאֱלֹהִים, ופירש רש"י ז"ל: איני יודע מי השתחוה למי, כשהוא אומר איש לרעהו, מי הקרוי איש, זה משה, שנאמר (במדבר יב ג) 'והאיש משה'. הוי אומר כי לא רק שמשו רבינו הקדים לצאת לקראת חותנו, אלא שאף הקדים לשאול בשלומו, ואכן, צריך להבין סיבת הדבר, הלא שניהם אורחים שווים היו במדבר.

מסתברא, המשיך הגאון ואמר, כי משה רבינו חשב בדעתו, שהן אמת שגם אני הנני אורח במקום, אולם יתרו בא זה עתה ממסע ארוך ומייגע למן מדיין הרחוקה ועד הלום, מגיע אפוא להקדים לו 'שלום עליכם' ראשונה. אף בנידון דידן סיים הגאון לפני הרה"ק מפרמישלאן: הגם שגם כבוד מעלתכם אינכם אלא אורח במתא, אולם אתם הגעתם הנה מפרמישלאן הקרובה, ואילו אני הרחקתי נדוד מברוד הרחוקה. שורה הדין אפוא להקביל את פני בתחילה.

כל תקווה. המתח והחרדה בבערז'אן הגיעו לשיאים בל יתארו. לפתע הופיע פרש יהודי רכוב על סוס בשערי ביתו של הגאון. הוא נכנס לחדרו של הגאון החולה והודיע לבני הבית הנוכחים כי שליח שלוח הוא מאת רבינו הקדוש שבפרמישלאן, וכי מוטל עליו למסור דבר מה באוזנו של הגאון. תשובתם של בני הבית כי הגאון חולה ושרוי בחוסר הכרה לא הפתיעה את השליח כלל, ונראה היה כי המצב ידוע לו לאשורו וכי מצווה ועומד הוא בדיוק כיצד עליו לנהוג.

משהואילו הנוכחים לסור מסביב למיטת החולה ניגש הוא אל המיטה, גחן מעל אוזנו של הגאון ולחש לתוכה את אשר נצטווה מאת הרה"ק מפרמישלאן. ראשית, כי יקבל על עצמו הגאון לעזוב תיכף ומיד את בערז'אן ואת רבנותה. ושנית, כי מידת הדין מתוחה עליו

משהואילו הנוכחים לסור מסביב למיטת החולה ניגש אליו ולחש לאוזנו את אשר נצטווה מאת הרה"ק מפרמישלאן

בשמים מחמת היד הפתוחה והרחבה שנוהג הוא בהענקת סמיכות לרבנות, הילכך שומה עליו לקבל על עצמו גם זאת כי מכאן ואילך לא יעניק עוד סמיכה לשום אדם בעולם. מיד כשסיים השליח למסור את דברו, יצא ועלה על סוסו ורכב בחזרה כלעומת שבא.

לא חלפה שעה ולעת המנחה החלו אגלי זיעה ראשונים להופיע על מצחו של הגאון החולה. להתרגשותם של הרופאים לא היה גבול. הוא ניצל לחיים. בישרו ברטט ולא ידעו את נפשם מרוב השתאות. לא מידיו הייתה זאת. התוודו הרופאים לפני בני הבית. רק נס משמים היה בעזרו. למחרת עם בוקר פקח הגאון את עיניו והכרתו שבה אליו. לבנו רבי חיים יהודה שניצב בסמוך אליו אמר הגאון: דע לך בני כי בצרה גדולה אני, הנני חולה מסוכן וזקוק לרחמי שמים מרובים כדי להישאר בחיים. עתה הוראתי לדעת כי הרבנות בבערז'אן איננה בעבורי ולא מאת השם היתה זאת למעני. ובכן הריני נודר ומקבל על עצמי כי כאשר יקימני השם הטוב מחוליי אעזוב מיד

מבין גאוני הדור המפורסמים שהיו להם קשרים אמיצים עם הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זיע"א, היה נמנה הגאון האדיר רבי שלמה קלוגר זיע"א בעל שו"ת 'טוב טעם ודעת' ועוד ספרים לרוב, שכיהן פאר כראש בית דינה ומגידה של ברוד.

בעת ההיא שרוי היה הגאון רבי שלמה קלוגר בעיצומן של רדיפות קשות בברוד עירו, ובעקבות הלשנות ורקיחת עלילות על ידי המשכילים המקומיים הוזמן רבי שלמה לחקירות קשות אצל השלטונות, אשר אך בניסי שמים יצא מהן ללא פגע. הצעתם של נכבדים מקהילת בערז'אן אשר הובאה לפניו מעוטרת בהסכמתם של כמה מגדולי הדור לקבל על עצמו את משרת הרבנות בעירם, נתקבלה אפוא לפני רבי שלמה כפתח הצלה שנודמן לו משמים, והוא מיהר להיענות לה בחיוב. כאשר נודע הדבר להרה"ק מפרמישלאן שרבי שלמה נענה בחיוב להצעה וכי יצא לקבל את הרבנות בבערז'אן, נענה ואמר למקורביו: מאיר רואה כי רבי שלמה הינו מגיד בברוד ולא רב בבערז'אן!

קבלת הפנים הנלהבת לה זכה רבי שלמה בבערז'אן הרקיעה שחקים. אף הוא עצמו חש היה כמי שבא אל המנוחה ואל הנחלה ותלה תקוות מרובות בעתידו בעיר זו.

ברם במוצאי השבת השניה לשהותו בעיר, כאשר יצא ברוב עם לקדש את הלבנה תקפו לפתע את הגאון כאבי ראש עזים, אשר הלכו וגברו מרגע לרגע, עד אשר לא יכול היה עוד עמוד ונפל למשכב. בבוקר הובהלו טובי הרופאים המקומיים אל מיטתו וכולם פה אחד קבעו כי מדובר במחלת טיפוס קשה אשר הסיכויים להינצל הימנה קלושים.

תוך זמן קצר איבד הגאון את הכרתו ומוטל היה על ערש דוויו כאבן שאין לה הופכין. חדרה ויגון ירדו על העיר בערז'אן ואנשי העיר מגדולם ועד קטנם נאספו לבתי כנסיות ולבתי מדרשות לשפוך שיח ולעורר רחמים על גאון הדור שחלה בעירם. הנהלת הקהילה פתחה את אוצרותיה ושלחה שלוחים להזעיק את גדולי הרופאים במדינה למיטתו של הגאון החולה.

השיא בפעולות אלו היה עם הבאתו של גדול הרופאים מלבוב בירת המחוז. יומיים תמימים שהה הרופא אצל מיטת הגאון עד אשר הגיע למסקנה כי בדרך הטבע אין עוד כל תרופה למחלתו. אדהכי והכי הגיעה הבשורה המרה גם לברוד וגם שם נתקבצו יהודי העיר להרעיש שמים וארץ בתפילות לרפואתו של גאון הדור ופוסקו.

ביום העשרים למחלה הודיעו הרופאים ששהו בסמוך למיטתו של הגאון, כי באם ביום זה לא יחול שינוי לטובה הרי שאבדה

אור הישועות

סיפורי ישועות ומופתים מרכיני

❁ 'דער וואס וועט נאר אנכאפן מיין קלאמקע וועט געהאלפן ווערן' ❁

[מי שרק יגע בידית דלתי יוושען]

לויילעדניק?! הרי הוא כבר קרוב יותר למיתה מחיים. שמע הרבי את דבריו, ואמר לו: אינך דובר אמת! אדם זה צריך עדיין לחיות, ובעזרת ה' עוד יחיה רבות בשנים. ועתה, לך אליו, ואמור לו שהנני מצווה עליו שיבוא הנה! כששמעו זאת ר' קלמן ושאר הנוכחים, חייכו במבוכה וחשבו לעצמם שכנראה רבינו לא הבין את חומרת מצב החולה, וכי הוא גוסס. רבינו הבחין בתגובתם ואמר להם: אין זה העסק שלכם! אליכם לילך אל החולה ולמסור לו את דברי.

הלך ר' קלמן אל החולה וגחן אל אוזנו והשמיע לו את דברי הרבי. למרבה התדהמה אתפקח החולה את עיניו ואמר: אין בי כח ללכת עד לבית הרבי. הנוכחים שפשו את עיניהם, וחשבו שחולמים הם.

חלפו כמה דקות,

והחולה מבקש שיעזרו לו לקום מן המיטה כי רוצה הוא ללכת לבית רבינו. הנוכחים עזרו לו לרדת מהמיטה, ותמכו בזרועותיו והובילוהו אל בית הרבי. רבינו ביקש לו שישב והחל לשוחח עמו. בין הדברים אמר רבינו: אני אשאר בעל מופת, ואתה תבריא אי"ה. למותר לציין שכדברי רבינו כן היה, וכעבור ימים אחדים חזר ה'חולה לשעבר' אל ביתו לחיים ולשלום.

סיפור נורא מובא בספר 'סיפורי נפלאות' ששמע בעל הספר מהמשמש בקודש הרה"ח רבי שלמה ניסן ז"ל. וכה סיפר: פעם אחת בא מהעיר זלטיפולי יהודי שהיה חולה, ביחד עם רעייתו, לבקש ברכה מרבינו זי"ע לבריות גופא. הם התאכסנו אצל הגבאי הרה"ח ר' קלמן למשך תקופה. כעבור זמן מה נגמר להם הכסף שהביאו איתם. על אף שבאו לויילעדניק עם סכום הגון, מכיון ששהו שם זמן רב כלה ממונם.

באו השניים אל רבינו זי"ע ואמרו לו שתם כספם. אמר להם רבינו זי"ע שהאשה תמשכן את תכשיטיה, והכסף שתקבל תמורתו תחלק לשניים. חלק אחד תיקח לעצמה ובכך תממן את נסיעתה חזרה לביתה, והחלק השני תשאיר לבעלה, משום שעדיין זקוק הוא להישאר בוויילעדניק זמן מה.

עשתה האשה

כדברי רבינו ושבה לביתה, והבעל החולה נשאר בבית הגבאי הרה"ח ר' קלמן. הימים חלפו ועברו, ומצב החולה הלך והתדרדר, עד שביום אחד הורע מצבו עד שלא היה יכול להוציא הגה מפיו. השעות נקפו, ור' קלמן נוכח לראות שמצב החולה קרוב לגסיסה. או אז אץ רץ אל בית רבינו בבכיות ותחנונים, וכה זעק במר ליבו: המבלי אין קברים בזלטיפולי עד שהוצרך החולה לבוא

היכל בית הכנסת 'שארית ישראל' קאראסטין אוקריינא

מי שיש כאמתחתו דברי תורה, סיפורים או עובדות מרכיני הק', נשמח אם ישלחם אלינו @y0527173945